

L'estadística estructural d'empreses: una experiència pionera en l'adaptació europea i el recurs a la informació administrativa

Estefania MENA i CERDÀ

Introducció

Cada cop més, les estadístiques econòmiques han anat adquirint més rellevància dins de la societat andorrana. Ofereixen una imatge de la situació de les forces productives del país.

Entre aquestes es troba l'estadística estructural d'empreses (a partir d'ara EEE), que recull informació detallada sobre l'activitat econòmica d'un sector econòmic i representa la font de dades més important per a la compilació dels comptes nacionals, l'elaboració i el manteniment del marc *input-output* de l'economia andorrana, segons els diferents sectors d'activitat recollits a la NACE Rev. 2 (*Statistical classification of economic activities in the European Community*).

D'aquesta manera, els resultats obtinguts, tant econòmics com demogràfics, oferiran una visió de l'activitat econòmica que desenvolupen les empreses a mesura que es va avançant en el temps i amb una periodicitat anual.

El conjunt de resultats donaran a conèixer certs indicadors macroeconòmics que permetran elaborar anàlisis econòmiques i formular polítiques que potencin el creixement econòmic.

Característiques

Aquesta estadística se centra en les característiques estructurals i econòmiques de les empreses no financeres del Principat d'Andorra i representa la millor forma de conèixer l'evolució i l'impacte econòmic dels diversos sectors. Les empreses financeres no formen part d'aquesta estadística atès el seu caràcter particular.

Per tal que l'EEE compleixi un conjunt de requisits bàsics per ser comparable i homologable a escala europea i, a més, cobreixi les necessitats d'informació requerida pels diversos usuaris, aquesta estadística es regeix segons el Reglament núm. 295/2008 del Parlament i del Consell de la Unió Europea relatiu a les estadístiques estructurals de les empreses. Aquest reglament suposa el marc fonamental per a l'elaboració d'estadístiques harmonitzades de les empreses a la Unió Europea, de les quals el Principat d'Andorra no disposava, fins a l'actualitat.

Per tant, cal destacar que l'EEE és inèdita al Principat d'Andorra (en la primera edició de l'estadística estructural de les empreses es presentaran dades dels anys 2012 i 2013). A més, ha sigut elaborada homogèniament amb els sistemes estadístics comunitaris adaptant-se a les normatives europees.

Tot això, a diferència de la majoria dels països europeus on es fan enquestes per recollir les dades necessàries per elaborar l'EEE, s'ha aconseguit basant-se exclusivament en la informació disponible sobre l'activitat empresarial en els diferents registres administratius del Principat.

Variables comptables i principals macromagnituds

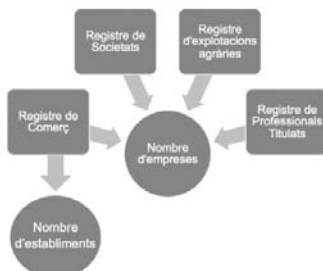
Així mateix, l'EEE analitza l'estructura i l'evolució empresarial, els factors de producció utilitzats així com altres elements que permeten mesurar l'activitat, la competitivitat i el rendiment de les empreses. D'aquesta manera, l'EEE recull tres tipus diferents de variables que permetran una estimació anual dels agregats econòmics, a partir del valor afegit brut a preus de mercat (VABpm), el valor de la producció (VP) i l'excident brut d'explotació (EBE) de cada sector.

Les variables en qüestió es poden diferenciar en *variables demogràfiques* (per exemple, el nombre d'empreses i el nombre d'establiments diferenciats per sectors d'activitat), en *variables relacionades amb els inputs d'una empresa* (per exemple, el nombre d'empleats, els costos de personal o la inversió en actius) i en *variables relacionades amb la producció* (per exemple, el volum de negocis, la producció d'actius per compte propi, les despeses, els impostos, les variacions d'existències o els treballs realitzats per altres empreses).

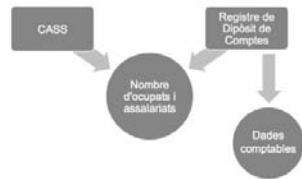
Fonts d'informació

D'una banda es disposa d'un conjunt de registres que poden ser equiparats amb els arxius estadístics, coneguts com a *directoris*. En aquesta categoria es troben, de manera general, el Registre de Societats, el Registre de Comerç, el Registre d'Explotacions Agràries, el Registre de Professionals Titulats, etc. En aquesta primera categoria de registres, només es poden obtenir dades demogràfiques. Per tant, es tracta d'un tipus de registre amb un interès primari però que no aporta la informació relacionada amb l'activitat empresarial.

Resultats comptables
Nombre d'empreses
Nombre d'establiments
Ocupats
Assalariats
Ingressos d'explotació
Volum de negoci
Altres ingressos i treballs realitzats per l'immobilitzat
Variació d'existències de productes acabats i en curs
Despeses d'explotació
Consum de matèries primeres i altres aprovisionaments
Consum de mercaderies i treballs fets per altres empreses
Despeses de personal
Despeses en serveis exteriors
Inversió bruta en actius
Resultats macroeconòmics i indicadors d'anàlisi
Valor de la producció
Consum intermedi
Valor afegit brut a preus de mercat
Impostos nets de subvencions
Valor afegit brut a cost de factors
Despeses de personal
Excident brut d'explotació
Productivitat
Taxa del marge comercial
Taxa del marge d'explotació
Salari per assalariat

Juntament amb aquest primer grup de registres, se'n troben altres que sí que tenen informació de superior cobertura des del punt de vista de l'activitat empresarial. Aquests registres són el registre fiscal del Departament de Tributs i Fronteres (DTF), el de la Caixa Andorra de Seguretat Social (CASS), els dels diferents Comuns i, finalment, el Registre de Dipòsit de Comptes.

Els registres de DTF i dels comuns ofereixen una informació important sobre els impostos sobre la producció i sobre les subvencions necessària per passar de la valoració del valor afegit de preus de mercat (VABpm) a cost de factors (VABcf).

Però sens dubte els dos registres de màxim interès per al desenvolupament de l'EEE són el de la CASS i el del Dipòsit de Comptes, atès que aporten el nucli principal de la informació necessària per dur-la a terme.

Concretament, la rellevància de la informació de la CASS no es troba tant en els registres específics en el pla individualitzat sinó en la informació sobre l'ocupació i els salaris sectorials. Aquesta informació és imprescindible per tal de conèixer la cobertura de la informació del Dipòsit de Comptes i serà necessària per iniciar els processos d'elevació de la informació a efectes d'obtenir estimacions dels totals poblacionals de l'activitat de les empreses andorranes. Finalment, el registre de Dipòsit de Comptes té la informació sectorial i comptable (*variables relacionades amb els inputs d'una empresa i variables relacionades amb la producció*) imprescindible per fer l'EEE.

Tractament de les variables

Amb la informació present a les diverses fonts administratives, és possible estimar amb un tractament intern previ les variables més significatives i que serviran per nodrir l'EEE. Entre les variables que es poden estimar directament amb el Registre de Dipòsit de Comptes, es poden trobar variables com la *xifra de negocis*, el *consum de matèries primeres* o les *despeses de personal*, entre d'altres. No obstant, hi ha algunes variables que el Registre de Dipòsit de Comptes no pot proporcionar directament i que són estimades amb els altres registres administratius mencionats anteriorment. En aquest grup hi hauria per exemple el *nombre d'empreses*, el *nombre d'establiments*, els *impostos i subvencions* o els *ocupats i assalariats*.

En canvi, en trobar certes mancances en algunes altres variables, ja que l'estructura dels estats comptables fa obviar-la, aquestes han hagut de ser sotmeses a un tractament d'estimació indirecta. L'estimació indirecta és possible gràcies al fet que la proporció que representen certs conceptes sobre el compte d'explotació de les empreses depèn més de l'activitat de l'empresa que de l'economia on està ubicada. Per tant, s'ha realitzat un procés de relació entre les variables d'economies de l'entorn (Espanya i França) i la seva imputació al país. Aquesta és la base d'estimacions indirectes de magnituds acceptades en el sistema estadístic europeu, però ara bé, és evident que el millor és fer servir aquesta opció de forma subsidiària i en variables que no siguin les més rellevants de l'EEE, com per exemple els

treballs realitzats per altres empreses o la variació d'existències de productes acabats o en curs.

Avantatges

El fet d'utilitzar exclusivament les fonts d'informació dels diferents registres per elaborar l'EEE evita la càrrega addicional de tràmits administratius a l'empresari en omplir diversos qüestionaris i a més cobreix majoritàriament les dades de la població empresarial, perquè no es treballa amb mostres sinó que es treballa amb la totalitat de la població empresarial identificada.

Tanmateix, com que l'EEE està adaptada als estàndards europeus seguint el Reglament núm. 295/2008, els resultats de l'EEE seran homogenis a escala europea i comparables amb les economies de l'entorn, cosa que facilitarà l'elaboració d'estadístiques en l'àmbit comunitari i l'anàlisi de l'economia andorrana en relació amb països similars.

Funcionalitats

La implantació de l'EEE en el sistema estadístic és una decisió estratègica sobre la qualitat de compilació dels indicadors estadístics, especialment sobre la qualitat dels comptes nacionals, i no hi ha dubte que l'EEE és la base de tota l'estadística econòmica d'un país. Així, a partir de l'EEE, es podrà construir el marc *input-output*, que és un sistema d'informació macroeconòmica que permet millorar el coneixement d'una economia.

De manera general, en el marc *input-output*, mitjançant les taules d'origen, de destinació i la taula simètrica es descriu amb detall el procés productiu (estructura de costos, renda generada i ocupació) i els fluxos de béns i serveis (producció, consum intermedi, consum final, inversió, exportacions, importacions, etc.) de l'economia. A més a més, a través d'aquestes taules es podrien elaborar les activitats beneficiàries següents:

- Els comptes anuals simplificats de l'economia andorrana.
- Les macromagnituds més significatives (PIB anual via oferta, demanda i rendes, PIB trimestral...).
- Els comptes satèl·lits.

I altres activitats de caràcter més directe com:

- L'anàlisi i el coneixement del teixit empresarial del Principat d'Andorra en comparació de les economies de l'entorn.
- El càlcul de variables interessants en l'àmbit empresarial (productivitat i marges).

Estefania Mena i Cerdà,

àrea d'Estadístiques Econòmiques, departament d'Estadística